ANY VI. BARCELONA 19 de AGOST de 1911 Núm. 254.

La Escena Catalana

Redacció y Administració: Plassa del Pí, 5, Barcelona.

Preu: 15 cèntims

UN «MANELICH» ARGENTÍ

GUILLEM BATTAGLIA

Celebrat actor criollo, que està representant ab gran èxit «Terra baixa,» de Guimerà, en Buenos Aires

Según folletí del drama en tres actes de Pitarra **LO COLLARET DE PERLAS**

Avant Telo

Emili Arolas

La setmana passada morí a Mataró el veterà actor Emili Arolas, una de les figures de més relleu en el teatre català, perteneixent al últim ters del sigle passat.

Per la gent del teatre noucentista segurarament que casi li haurà passat desconeguda la imponent figura d'aquest primer actor y excelent director d'escena qu'ha mort en avensada edat, si be nó damunt les taules, en ple exercici, com ell hauría volgut, pero si de peu al canó, en sos afers de representant d'una companyía se sarsuela castellana.

A les files de l'Arolas hi habien concorregut la majoría dels actors vuitcentistes, ells el respectaven com a un mestre y a n'ell l'admiraben per sa exemplar conducta y honradesa artística que li valía l'estima de bon director, últim de la trilogía Tutau-Valero-Arolas.

L'Emili Arolas, en vida de sa difunta muller, la malhaurada actriu Antonia Joaní, feu excelents campanyes en els primers teatres de Barcelona y Catalunya sencera, habent atravessat l'adlàntich en unes épOques més compromeses qu'ara y tornant d'Amèrica ab honra y profit.

L'Arolas, com en Valero, era un home de estensa ilustració, com pochs en el séu art, això feya que en moltes ocasións exercint de director d'escena no permetés deixar passar certs lapsus que el feríen en la part per ell més delicada: l'honradesa artística.

Una paraula de l'Arolas era una escriptura de notari. Velsiaquí el séu caracter, y es de més el dir lo que ell sufría quan li mancaben a lo promès. El respecte que l'actor deu tenir al públich, per l'Arolas era una cosa sagrada. Per aquest motiu a cada tres per quatre, quan l'Arolas actuaba, s'establía una corrent de simpatía entre el públich y ell, que donaven lloch a molts anécdotes que van de boca en boca y que reproduhiríem y esplicaríem si alguns d'ells no fossin d'un caracter tant íntim que quasi pot dirse que sols tenen gracia quan son contats en una reunió d'amichs o a la taula del café.

***

A l'Aroles el molestaba en gran manera si els que tractaben ab ell no eren formals a la cita. Per exemple, a les hores d'assaig; si ell posaba: assaig de 12 a 2, volía que mentres tocaben les dotze anessin entrant les figures al escenari; un día va enfadarse perque un actor va anar al assaig deu mínuts avans de l'hora.

—¿Qué hi fa vosté aquí?—va dirli seriosament.

—No se ahont anar y esperaba que toquessin les dotze.

—Donchs entorníssen y vingui a l'hora ajustada, y sápiga que fer deu minuts aviat es tant informal com retardar de altres tants minuts.

Y l'actor, que coneixía el génit del séu director, feu mutis ab el cap baix y sumis com un jay.

Perque era sapigut que ab l'Arolas l'actor més irrespectuós s'hi tornaba obedient y el tractaba ab l'admiració deguda.

Una vegada, per allí als anys 75 o 80, de la centuria passada, l'Arolas feya comedia en un teatre rústich d'un poblet, que'n díriem Llofriu per exemple. En aquella época s'iluminaben les sales d'espectacles per medi d'una gran aranya que's colocaba al centre del teatre, y que's puja y baixa per conducte d'unes grans cordes empotrades darrera la boca del escenari. La comedia que's representava era de tant interés pel públich que fins els tramoyistes van quedarse badant al finalisar l'últim acte, no sentint l'avis de prevenció, cosa que l'Arolas notá rapidament, y, avans de fer cap bunyol davant del auditori, s'apresurá a posar cura a la falla dels badochs, y en forma dissimulada el nostre actor abandoná l'escena, y agafant les cordes que ell creya qu'eren del telò, les desprén rapidament...

L'estrépit fou formidable, les cordes que va desfer l'Arolas eren les qu'aguantaven l'Aranya, que va caure com un bólit al bell mitj de la plateya.

***

Un'altre anécdota pera acabar.

Es feya temporada a Olot. Era un día que's representava la pessa *Oros, copas, espadas y bastos;* estaben en escena l'Arolas, en Bruno Guell, en Salvador Serradó, en Lluis Millá, la Cufí y una característica qual nom no recordém.

Era una escena en que la caracteristica té de treure uns documents de la caleixera y ¡oh, fatalitat! el transpunt s'habia descuidat de posalshi y en el moment culminant la dama

nota la manca dels papers, y el séu estorament fou descobert pel bon Arolas, qui mentres enviaba una figura que fes notar la falla al transpunt, distreya a la caracteristica ab *morcilles* que justifiquessin l'estona que aquesta passaba regirant calaixos y més calaixos cercant els desitjats papers.

En un moment en que l'Aroles li va dir: ¿Aun no ha dado usted con ellos?—la dama li contestá emocionada:

—Es que no sé donde los he «ponido.»

L'Aroles va fer un salt que va tocar a les mateixes bambolines; va creures que la seva reputació aniría per terra davant la ferida causada per aquella bona dona al propi senyor Cervantes, y no li quedá altre recurs que fer veure que prenia la cosa a broma, davant del públich que ja donava probes d'impaciencia. Al últim, un bras anònim allarga els infortunats papers a la dama, la qual ab mostres d'alegría els agafa y ensenyantlos al director, diu:

—Aquí están.

Y l'Aroles ab tota calma li contestá, fent l'ullet al públich:

—¿Ya los ha «trobado?»

SALVADOR BONAVÍA

A L'EMINENT ACTRIU

MARGUERIDA XIRGU

A vós, gentil deesa de l'art de nostra terra
estrella brillantíssima de nostre firmament,
a vós van endressades aquestes curtes ratlles
sencilles, molt sencilles, més totes sentiment.

Vostre art, genial senyora, el cor de tots encisa
els lliga y aclapara de tant maravellat
al veurer com travalla ab tanta gentilesa
el vostre cor d'artista, tot ell sinceritat.

Teniu en vostres gestes quelcom que no puch dirvos
encar que grat me fora poguervosen parlar,
més que us diré, senyora?... ma lira encare es pobre
per vostres gentileses poguer com cal cantar.

Jo veig en vos la dòna que ha de portà a refugi
la barca del teatre que's pert en mitj la mar,
deixeu vanes promeses, quedeuvos ab nosaltres
que tota Catalunya vos ho sabrà estimar.

Doneunos a coneixer les obres dels grans mestres,
què hi fa que entre elles hi hagi algunes traduccións,
si aquestes son com calen, farèm la nostra vía
y enlairarèm la rassa, ab vostres creacións.

Aixís voldría veureus, hermosa artista nostra,
desfent ab ardidesa de la tempesta el crit;
no us càpiga cap dubte: poseuhi la vostra ànima
que'l poble que no us manca hi posará l'esprit.

M. FORGA SOLA.

GRACIA

En l'hostatge social d'«El Artesano» se celebraren dimars els tercers Jochs Florals ab que l'exvila celebra la seva festa major.

La Banda Municipal, dirigida pel mestre Castañé, alegrá la festa, rebent unánims aplaudiments.

Després de pujar a l'estrado presidencial els individuus del jurat senyors Ayné Rábell, Tintoré y Mercader, Ribera y Rovira y Borrás de Palau, comensá l'acte, llegint el senyor Ayné un discurs, que agradá forsa a la concorrencia.

Inmediatament el secretari senyor Joan Soler llegí el veredicte, resultant premiada ab la flor natural la poesía *La llegenda del campaner*, qual distinció la tingué la poetisa donya Remey Morlius d'Andreu, qui designá regina de la festa a la seva filla Mercés Flotats y Morlius.

Més tart fou llegida pel senyor Castellet la composició distingida ab el premi d'honor y cortesía, que fou aplaudida.

Els accéssits a la flor natural, els guanyaren els senyors Francesch Marull y Jaume Frontanya.

L'englantina fou guanyada per una patriótica poesía inspirada en la mort del princep Conradi de Suavia, y de la qual resultá autor don Pere Salóm y Morera.

L'accéssit l'obtingué per don Marian Grau.

L'englantina la conquerí el poeta don Jaume Boloix y Canela, y els accéssits els senyors Vidal y Pomar y Alemany Vila.

Del premi del governador civil, ne fou guanyador el poeta don Joseph Duró y Gili; del ajuntament, don Joan Vives Borrell; del president de l'Audiencia, don Salvador Llanas, director del «Diario de Mataró;» el premi VIII, don R. Roiger Badía; premi del Marqués d'Alella, el pobre Oliva Bridgman; premi del senyor Giner de los Rios, senyoreta Agna Canalías; premi XI, mossen Angel Garriga; del premi XIII, don Artur Masriera; premi XIV, no s'adjudicá; premi XV, E. Sanahuja; el XVI, tampoch es otorgat; el XVII, Francesch Costes y Jové; premi de don Joseph

Simó, don Claudi Omar y Barrera y el premi XXIII, don Ernest Soler de les Cases.

Els accéssits corresponents als anteriors premis, foren guanyats pels senyors Arús Colomer, Vila y Dalmau, Clarena, Bancells Prats, Serrat y Ranquells, Marull, Graells Castells, Salvador Llanas, Antoni Sanromá, na Remey Morlius, R. Roigé y Badia, Joseph Pous y Tió, Lluis María de Gibert, Joseph Pujades Truch y Marian Grau.

Acabá la festa, que resultá brillantíssima, pronunciant un bell parlament de gracies don Ignasi Ribera y Rovira, guanyantse una veritable ovació.

BADALONA

Aquesta poetica festa com cada any organisada pel Centre Catalanista «Gent Nova,» se celebrá dimars a la tarde en l'espayós Teatre Espanyol.

Ocupá la presidencia l'arcalde de Badalona senyor Vergés, a qui acompanyaren els regidors senyors Moner, Arquer, Sió, Casas, Camins y Bosch. La taula destinada al Jurat l'ocuparen el president d'aquest, don Trinitat Monegal, y els senyors Rius y Rius, Vilá Estruch y Pujadas Barriga, acompanyats del president de «Gent Nova» don Jaume Ribó y demés individuos.

Després d'oberta la festa, el president del Jurat, s'avensá y pronunciá un hermós discurs que fou aplaudit.

Seguidament el secretari llegí la memoria de consuetut, obrintse després els plechs que contenien els noms dels autors.

La Flor Natural la obtingué en Pere Salom y Morera, per la seva poesía *Les glories dels humils*. El poeta guanyador nomená Reyna de la Festa a la senyoreta donya Enriqueta Guardiola Romboutx.

La Reyna ocupá son sitial entre'ls acorts de la Banda, els aplaudiment de la concurrencia y acompanyada del poeta y dels individuos del Jurat. Junt ab la Reyna pujaren a l'escenari les dames d'honor, que eren les senyoretes Julia Rovira, Teresa Miralles, Elvira Llampallas, Ventureta Amigó, Mercé Doménech y Josefina Pujol.

La poesía premiada sigué llegida pel senyor Casals, y fou forsa aplaudida per l'auditori.

Els demés premis els obtingueren la senyora donya Carme Karr y els senyors Joan Bosch Romaguera. A. Rovira Virgili, Miquel Roger Crosa, Joseph Calzada Carbó, Joaquim Folch y Torres y Ramon Vives. Obtingué un accéssit la senyora donya Assumpta Mascaró Souran.

Fet el repartiment de premis, el senyor Vilá Estruch llegí el discurs de mercés, original de l'individuo del Jurat, el notable dramaturg Joseph Morató y Grau, que resultá ser un hermós travall literari.

Y s'acabá la festa.

Societats Recreatives

Centre Autonomista Català
(*Sant Gervasi*)

Baix la experta direcció del senyor Johannus y ab una execució digne de tot elogi, es posaren en escena la divertidíssima comedia. *El bon lladre* (Bonavía) y el deliciós diàlech *Matí de festa* (Artís.)

En la primera, poguerem comprobar lo que ja deyem en el última ressenya, això es: que tenim una direcció artística com may haviem tingut, y que sab aprofitar els elements que la «Comissió de Foment y Festes» no li escaseija. La presentació ens donava una justíssima idea de un menjador de casa acomodada. La taula y el trinxant de noguera, els *etagères* ab figurines y bibelots, els quadros de taula revolta, els visillos al balcó, la làmpara penjant del sostre... tots, tots els més petits detalls; la nostra més coral felicitació al senyor Johannus.

L'obra, com era d'esperar, va fer riurer de debò, y pogueren lluhir les seves facultats, además del senyor Johannus, la senyoreta Persiva y senyora Perramon y senyors Oliver, Rita y Molins.

Matí de festa, es un diàlech hermosíssim ou'el senyor Johannus y la senyoreta Persiva dominen completament. Recorderèm sempre la dolcíssima impressió de realitat que'ls séus intèrprets ens feren sentir. Això es *no fer comedia!...*

Teatre Edissón (*Sarrià*)

El programa del diumenge passat, fou la comedia en tres actes d'en Teodoro Baró, *L'olla de grills*. Els que ratllaren a gran alsaría per la seva bís còmica foren la senyora Sarbosa y el senyor Mora; la senyora Guart, discreta, en caracter el senyor Viñallonga y secundaren bonament en Fàbregas, Cebrián y Guardí.

Envalat de Vallvidrera

En aqueix primer día de festa major, día 12, la «Comissió de festeijos» d'aquesta colonia, organisá una funció teatral, habent contractat als actors Enrich Guitart y María Morera, quins foren els encarregats de posar en escena les comedies en un acte *Raig*, *Viatge de boda* y una pessa castellana, quina interpretació va ser esmerada per part de tots, com era de suposar, habent obtingut aplausos.

Si el programa s'hagués compost d'una obra d'actualitat y d'èxit, haguera sigut de més bon agrado per la concorrencia, tractantse d'una festa major.

Sportmen's Park
(*Saló de Sant Joan, davant al Palau de Belles Arts*)

En aquest centre d'atraccións s'hi ha aixecat un teatret el qual se inaugurà el dimars, 8 del corrent, actuanthi una modesta companyía d'aficionats, els quals representaren,

davant d'un gran auditori, les pesses *Una poma per la sed*, d'Escaler; *Cura de moro*, d Pitarra y un passatemps dels Quintero.

En l'execució hi prengueren part els senyors Quadreny, Fouces, Guiriguet, Martinez Prieto, Sallarès, Sanjuan, Carreras y la dama jova senyoreta Fanals.

Ateneu Obrer (*Sant Andreu*)

El diumenge per la nit tingué lloch, tal com ho anunciarem, l'inauguració del teatre al aire lliure. L'obra que's posà en escena fou *Maria Rosa*, del gran Guimerà, siguent magistralment interpretada per l'actriu senyoreta Carme Roldan y les senyores Prats y Fortuny y els joves senyors Francesch (A.) Llach, Guitart, Gual, Altamira y Mercé.

L'obra *El carro del vi*, donà fi a la festa, siguent justament interpretada per la senyoreta Roldan y la senyora Prats y Fortuny y els senyors Gual, Llach Traveaset (F.) Pujals, Riera y Cardona. Ab dues obres foren freneticament aplaudits. Els jardins concorregudissims.

Pel 27, s'anuncia *La Mare Eterna*, del insigne Iglesias.

Avens Nacionalista Republicà (*Sant Andreu*)

La mare, fou l'obra que's posà en escena el diumenge al vespre. El conjunt fou deficient y la presentació bastant dolenta. D entre tots, sobressortí el senyor Joseph Valero, que si bé no feu el «Carmona» com deu ferse, en cambi fou el qui estigué més ajustat. El senyor Pau Sabates, tingué que lluytar ab l'«Albert», puig no es del seu caràcter, pero ab el travall que va fer, poguerem apreciar ses qualitats de notable aficionat. A les germanes Mestres, els recomanèm que s'estudihin novament els papers de «Model» y Baylet.» Y per últim, debèm dir al senyor Donato, que tingui més compte per les vinentes funcións, en la presentació y colocació de figures.

La Salud

El diumenge día 13, posaren en escena, baix la direcció d'en Pere Castellet, la xistosa comedia en tres actes d'el malhaurat Conrat Colomer, *La casa tranquila*, En l'interpreteació de la mateixa hi prengueren part la senyoreta Cama (M.) y senyora Arnau que's portaren d'una manera digne d'elogi.

Els demés... no'n volèm dir rès, per tractarse de modestos aficionats que sempre fan tot lo que poden y saben.

Cinema Montserrat (*Sans*)

Ab el mateix éxit que'l dia de la estrena s'ha reproduhit la sarsueleta catalana de l'Asmarats. *Els plats trencats*, que'l públich s'hi feu bons panxons de riure.

Pabelló Tetuan

Entre películes y sarsueles castellanes s'ha representat *Com a cal sogre* y la sarsuela *Dorm*.

La Filantròpica

El senyor Francesch Codoñer ens ha dit que desde la passada semana ha deixat de ser director d'escena d'aquesta societat. Creyem que per substituirlo ha sigut nomenat el vell aficionat Eugeni Roca.

De nostres Corresponsals

P. CODINA

Olot.—Setmana de gran èxit, mercès a la cooperació de l'eminent actor Pere Codina, que 's guanyà'ls aplausos y les simpatíes del públich olotí.

Se posaren en escena *Mar y Cel*, *El pati blau*, *Terra Baixa* y un drama d'Echegaray.

En *Mar y Cel* interpretà'l «Said» d'una manera original, secundat ab acert per la senyora Baró y els senyors Nolla, Ortin, Guixer, Bardèm, Puiggarí, Santacana y Baró. Si els comparses haguessin sortit en escena ab la cara una mica energica haurien fet millor efecte. La decoració propietat del senyor Codina, meresqué unànims elogis.

L'entrada, de primera.

El pati blau se presentà també ab decorat del senyor Codina, que feya molt bon efecte. Dit actor desempenyà'l «Jacinto» y la senyora Santaularia l'«Agna Rosa», ab un acert digne d'encomi, encara que aquesta senyora en certs moments deixava la greuetat de son mal. Molt bé la senyora Faura, així com els senyors Puiggarí y Aymerich. Secundaren les senyoretes Fornes (A y G.) y les senyores Huguet y Paquita.

Terra baixa s'improvisà, car sa representació s'anuncià en vista de la pluja que comensà a caure diumenge a la tarde. En Codina (Manelich) ja en sa sortida subjugà a la concorrencia, aguantantse interessant fins al final. Excepte en algunes escenes de conjunt, que sortiren quelcom fluixes, no's notà poch ni molt que allavors se feya'l primer ensaig. Malgrat a la falta d'anunci, hi hagué una regular entrada.

Y al vespre, ab un plè a vessar, se despedí l'eminent Codina ab *El gran Galeoto*, demostrant que la mateixa disposició té pera sortir airós en el teatre castellà que en el català. Ja'l día abans havía recitat el monòlech *Los amantes* y una poesía pera acallar els aplausos.

Tots els artistes reberen de l'auditori infinites mostres d'agrado en cada una de les obres mentades, siguent repetidament ovacionat el senyor Codina a cada final d'acte, sobretot l'últim día en que tingué que dirigir la paraula al públich, agrahint les demostracions d'afecte.

Verament Olot resta reconegut al senyor Capdevila per haverli donat ocasió d'admirar a tant eminent actor.

Sols un final se posà en aquestes funcions y fou *El carro del vi*, obtinguent tant esmerada execució com en sa anterior representació.

Al director d'escena recomanèm que no deixi de vista a l'encarregat de les bambolines, car algunes vegades resten molt descuydades, tirant per terra'l bon efecte del decorat.

Rubí.—Al Teatre Domenech, la companyía Pubill, el día 5 posaren en escena la comedia en tres actes d'en Rusiñol y Martinez Sierra, *Els sabis de Vilatrista*; el día 6, feren *La bona gent*, d'en Rusiñol; el día 12, *L'Heroe*; el día

13, *Tenorios!* d'en Ferrer y Codina, y dimars passat, *Foch nou*, d'Iglesias.

Sabadell.—«Centre Sabadellench» (Gelats). El passat diumenge hi donà una lluida funció l'agrupació dramàtica que dirigeix en Joseph Altarriba, ab la cooperació de l'actriu María Fratini; l'obra que posaren en escena fou *La llor de la montanya*, distingintshi en l'execució de la mateixa els senyors Altarriba, Mousech y Bruguera en els paper de «Andreu», «Vicents» y «Pau»; arrodoniren el conjunt els senyors Pelegrí, Ribas, Sahot y Martí, sens desmereixer la senyora Fratini. Acabà la funció ab la comedia *Cura de moro*, la qual agradà molt.

Teatre «La Camelia» (avans Paralelo.) El dissabte passat hi actuà la secció dramàtica que dirigeix el jove Jaume Alavedra, el qual posà en escena el drama d'en Roig, *Fratricida*, el monolech d'Iglesias *L'esclau del vici*, y la pessa de Asmarats, *Un tros d'home*. En l'execució hi travallaren a més de la senyoreta Emilia Claramunt, els joves, Alavedra, Cunillé, Espinach, Cañameras, Arisà, Pons, Sanllehí y Subirana.

Manresa.—«Teatre Conservatori.» Diumenge passat va debutarhi una companyía dramàtica dirigida per J. Montenegro y'n forma part l'actriu senyora Comendador. Per lo vist sols faràn obres castellanes y fins are ha sigut molt escàs el públich que hi ha concorregut.

«Joventut Carlina». En la radera funció que han fet en aquesta entitat posaren un dramet castellà y l'obra de S. Rusiñol, *El bon policía*. D'aquesta última, en tregueren les dames y cambiaren el titol, posanthi *Un bon Joseph*. No'n podèm fer ressenya de la interpretació perque se'ns digué que no hi teníam entrada, pel sol fet de fer públich el cambi de titols y la *decapitació* de dames.

En la funció pròxima que ho fassin, continuarèm...

Queda feta la denuncia a la Societat d'Autors, pels cobros de propietat.

«Petit Doré» En aquest nou teatre, ja fa molts dies que entre mitj dels cants de les coupletistes un quants aficionats hi representaren comedies y sarsueles catalanes. Nosaltres no hi haviem assistit perque no creyem que'l públich que va al *flamench* estigués per obres serioses, y dissabte passat varem assistirhi y vaja... varem quedardel tot convensuts de lo que avans d'anarhi pensavem. Representaren *La Marmota* y *Dorm*, y la veritat, feyen més comedia els espectadors que no'ls intèrprets.

Monistrol de Montserrat.—Teatre Principal. El día 6 del corrent, a la nit, tingué lloch una funció composta de les obres *Lo lliri d'aygua*, drama en tres actes y la joguina *L'amor es cego*. L'interpretació da les mateixes anaba a càrrech de la companyía que dirigeix en Pere Calveras; y pot dirse que sigué bona en conjunt. La senyoreta Roca feu emocionar de debò encarnant l'«Angela» y la nena Capa estigué feta una divinitat en la «Riteta,» els demés senyoreta Perelló y senyors Calveras, Roca, Güells y Rius, sostingueren molt bé tota l'obra. El fí de festa feu esclafir grans rialles als espectadors.

Borràs.--En el café Brunet d'aquesta població el diumenge, día 6, per la tarde, tingué lloch una escullida funció a càrrech de la companyía que dirigeix el jove Pere Calveras. Formaben el programa el drama del inmortal Pitrra *Lo lliri d'aigua* que obtingué una representació inmillorable per part de l' actriu Pepeta Roca, la dama jove Carme Perelló y la nena María Capa, que encarnà la «Riteta» a la perfecció. Els senyors Calveras, Roca, Güells y Rius, compliren com a bons. El nombrós públich que hi acudí no escatimà els aplaudiments. En la joguina *L'amor es cego*, van ferhi passà un bon rato.

Girona.—«Coliseo Imperial.» La companyía Adamuy-Comes, el día 12 a la nit, posaren en escena el preciós drama *La Mare* (en castellà), que fou dedicado a l'ilustre Rusiñol.

Fou interpretat ab molt carinyo y bona voluntat per tots els que hi prengueren part; es digna de mención pel séu travall refinat, la senyoreta Anita Adamuy interpretanl la «Rosa» y el senyor Comes en el «Manel».

Papiol.—Molt va agradar *La Reyna jova* representada a la «Moderna Unió,» diumenge, dia 6, per la companyia Joan Pons y Carme Prats.

El públich va quedar satisfet y ab ganes de gandirne un' altre representació.

Molt bé les senyores Prats, Varela, Gual y 'ls senyors Pons, Ormachea, Mani, Rovira, Olà, Hoces, Cortés, etc.

Castellbisbal.—Dimars passat, día de la Mare de Déu, tinguerem el gust de gaudir una representació del drama de Rusiñol *La bona gent*, executada per la companyía que dirigeix en Joan Pubill, que posà l'obra ab molta cura, aixís com també la pessa, *La deria de Don Pau*, qu'anà a càrrech del senyor Vives.

L'audttori s'entussiasmà ab el travall dels senyors Pubill, Capdevila, Vives, senyores Roca, Guerra y altres que no recordèm, pero que hi donaren un conjunt acabadíssim.

En la pessa el senyor Vives es guanyà forses aplausos.

Lleyda.—La companyía que dirigeixen els senyors Llue. lles y Roca, que actua al Circol Taurí d'aquesta ciutat, el divendres día 4, representà la magnifica comedia de Rusiñol, *Els Savis de Vilairista*. La senyora Simó en la «Julia», al primer acte ens agradà bastant. En los demés actes, no ens va plaure son travall. El senyor Lluelles, molt rebé en lo paper de «Plini» y molt bé el senyor Roca en el «Doctor «Dalmau». Els altres, fluixos, escepte el senyor Saumell que va estar un xich en caràcter. La presentació aceptable.

El dissabte día 5, posaren en escena *La bona gent*. L'execució anà per part de tots magistral y particularment per part de la senyoreta Morera y els senyors Saumell y Lluelles en los papers de «Mariagna», «Batista» y «Rafel», respectivament. La presentació bona y la direcció inmillorable.

Diumenge, día 6, representà dita companyía, *Terra baixa* anant l'execució més arrodonida que en el primer día que la representaren. Tots foren aplaudits per son notable travall y particularment la senyora Simó en l'important paper de «Nuri».

Dilluns día 7, *La Tosca*, de Sardou. La obra no agradà a ningú, ajudanthi la execució que no anà molt correcte. Els hi faltava ensaijos. Feren bona feyna la senyoreta Morera y senyors Saumell y Lluelles.

El decorat tant si es sala rica, com mitjana, com Iglesia, sempre el mateix; Casa blanca y res més.

Dimars día 8; les comedies, *El llit del capitá*, *Lo ninot de molles* y *Els mals esperits*.

¡Ens van voler fer riure aquella nit! La senyoreta Morera y el senyor Parreño, travallaren forsa perque la concorrencia se'n anés contenta y no ho pogueren conseguir, solsament conseguiren molts aplausos.

El dimecres día 9, posà en escena aquesta companyía, les comedies, *Els poruchs* y *L'agencia d'informes comercials*.

Tant en la primera com en la segona, ens donà a compendre lo molt que val, el primer actor còmich, Joseph

Roca. La senyoretá Morera, senyora Alegret y senyors Lluelles y Parreño, arrodoniren el conjunt, no aixís, la senyora Gonzalo y senyors García y Llonch, qu'estigueren desencaixats per complert.

Dijous día 10, el gran drama tràgich *La mort civil*. La senyoreta Morera y senyors Lluelles y García, es l'obra en que no ens han agradat. La primera molt freda, el según gens en caràcter, puig qu'aquest paper no era apropiat per ell, y el tercer, sense saberse la llissó; l'únich que hi estigué admirable fou el senyor Saumell en lo «Conrat», encara que si no accionés de la manera qu'acciona, no s'hi perdería rès.

En l'acte que va estar més aplomat al personatje que representave, va esser al tercer. Son travall fou aplaudit. La presentació passadora y la direcció no del tot dolenta.

El divendres día 11, tercera representació de *Terra baixa*, L'execució desacertada, puig parexía que tots estaven de desgracia aquella nit, fins el teló al acabament del acte según, va fer veure qu'era nit de vent.

El senyor Saumell, el trobarem cambiat respecte a les altres representacions d'aquest drama y la senyoreta Morera es veya ben clar que tenía ganes de descansar, puig que fa uns quants dies travalla de valent. Les senyores Alegret y Gonzalo, ab la meteixa cantarella de sempre y els senyors Parreño, Llonch, García y Cabré, (aquest últim debutant,) no anaren bé. El senyor Roca es el que va estar mes bé de tots.

Ca nprodón.—Es de agrahírli a l'empresa el desvetllament que ella mateixa's proporciona, presentantnos travalls ben acabats, personatjes ben encertats, tipos plens de vida.

El diumenge, día 30 del passat, se representà per primera vegada en aqueste vila, l'obra de Guimerà *Mossen Janot* La execució fou brillant per part de tots els artistes, donchs en la «Tresona» ratllà a gran altura la senyoreta Cazorla; en la «Rosó» hem de repetir que la senyoreta Casals s'enfila cada día més, y es farà obrir pas pera ocupar un bon lloch. La senyora Villalba bé en son paper de «Paula»; la senyora Roca, bé en la «Climenta». La figura de «Mossen Janot,» a càrrech del actor y director senyor Casals, s'aguantà ferma, demostrantnos tot lo que val dit artista. El senyor Màs ens feu un «Jordi» brodat; el paper de «Toni», magistralment interpretat pel senyor Cazorla, al igual que'l senyor Bonet ab el d'en «Llorensó. ¿Y el senyor Sirvent? Aquest actor mantinguent sempre la rialla als llavis dels espectadors; rès de xavacanades, rès de ridiculeses... naturalitat, molta naturalitat y vis-còmica en el paper de «Hilari» el qual brodà. L'actor senyor Subirana, jorsa conegut pel nostre públich que tantes y tantes vegades ha tingut ocasió d'aplaudirlo, feu un «Lluch» encaixadissim, igual que'l senyor Aguiló ab son paper de «Silvestre», qui també ajudà a arrodonir el conjunt de l'obra.

També s'han representat magistralment les obres *Els poruchs*, *La Dida*, *Foch nou* y *Gent d'ara*.

Totes foren desempenyades admirablement per tots els artistes.

NOVES

Com a nota curiosa publiquèm avuy en primera plana, el retrat d'un nou «Manelich», inconegut del públich català.

Es aquest en Guillèm Battaglia, actor nacional de Buenos Aires, criollo, que te una gran predilecció per la famosa obra del nostre Guimerà, la qual representa atenentse estrictament al text castellà de l'Echegaray.

Nostre fidel corresponsal bonerense, al enviarnos aquesta curiosa fotografia ens diu que en Battaglia executa un «Manelich» ab una sensatés extraordinaria y donantli un caracter d'un estudi exclusiu séu, que emociona en les situacións més perilloses.

Hem fet gestions pera adquirir també una fotografia d'en Pau Podestà, en «Manelich,» actor criollo que també explota *Terra baixa* per l'Argentina.

Ha tornat de sa excursió pels pirineus (Vall d'Aran) el notable escriptor realista y distingit dramaturch Juli Vallmitjana, qui ha fet extensos estudis de les costums d'aquell pais, pera aplicarlos a una obra dramàtica qu'està escribint y que du per titol *Montanyes Blanques*.

En Vallmitjana, sempre observador, ha combinat l'assumpte del séu drama en quatre actes, en els quals a més de l'acció primordial, s'hi detallaràn costums y notes típiques aranenses.

Per de prompte, el mérit de la originalitat ningú li poescatimar al aplaudit autor d' *Els Zincalós*.

Després d'una penosa malaltia, morí la setmana passada en Barcelona, l'actor Joan Lleal, que darrerament figuraba en la companyia Viñas-Llorente-Blanca.

L'última obra que representà fou *La Reyna jova*, en la que ell hi desempenyaba el paper de «Gran Duch Esteve.»

E. P. D.

S' ha format una companyía de declamació catalana, baix la direcció del aficionat galan jove en Miquel Adell. la qual en lo que resta de temporada farà una tornée per alguns pobles de Catalunya. Entre les obres de repertori figuran *La Mare*, *Terra Baixa*, *Misteri de dolor*, *La Tosca*, *Foch Nou*, *Zazá* y *Reyna jova*, sent els protagonistes d'aquesta última producció la senyoreta Buxadós y senyor Adell.

Componen dita companyía les actrius Carme Prats, Carme Buxadós, Joaquina Adell, Antonia Faura y Dolors Millà y els actors Miquel Adell, Anton Guerrero, M. Amorós, Jaume Bonet, A. y J. Corberó, Juan Llop, Alexandre Artut, Demeterio Lopez, Andreu García, Ramón Domenech, Albert Prats y Francisco Girbau.

Avisém als autors dramàtichs que's ficsen ab les ressenyes que publiquém de Camprodón y Malgrat, quedantsen bona nota de les obres representades, ja que a fi de mes els preguntarém si 'ls hi han rendit comptes la societat d'autors, y en cas contrari farém les oportunes denuncies dels delegats respectius.

—La distingida actriu Dolors Pla, cèlebre en el teatre de vaudeville, ahont se donà a coneixer fent travall català, se troba entre nosaltres y està a la disposició de les empreses y companyíes ambulants dramàtiques-catalanes.

També sabèm que aceptarà *bolos*, per lo que recomanèm tant important figura als directors dels quadros qu'actuen en nostres Societats Recreatives.

Les demandes poden dirigirse al propi domicili de la senyoreta Pla, carrer Sant Pau, 100, 3°.

—S'ha encarregat de la direcció del quadro dramàtich de «Catalunya Nova,» el notable aficionat Ricart Mallorquí.

LA ESCENA CATALANA

Setmanari Teatral

Un trimestre. 2 pessetes.—Un any: 7'50 pessetes.

NÚMERO SOLT: 15 cèntims.

PAGO A LA BESTRETA

Redacció y Administració: Plassa del Pi, 5.—Barcelona.

¡CONTRA LAS PENAS!

L'imatge de Déu a trossos

POESÍAS HUMORÍSTICAS, PROPIAS PERA RECITAR EN VETLLADAS LITERARIAS, REUNIONS FAMILIARS, ETC.

ORIGINAL DE JOSEPH M.ª CODOLOSA

LAS MANS—LO NAS—LA BOCA—LO VENTRE—LO BIGOTI —LOS ULLS—LAS ORELLAS—LO CAP—LA VEU

TOT EN UN VOLÚM: 50 CÈNTIMS

Diccionari de la Llengua Catalana

ab la correspondencia castellana

Consta de tres elegants volums en 4.rt major, ab un total de més de 2.370 pàgines, 19 mapes en colors, 100 làmines en color y en negre, 2.736 gravats y mapes comarcals

PREU DE L'OBRA COMPLERTA, MAGNÍFICAMENT ENQUADERNADA: 63 PESSETES

La gran volada que, de vint anys ensà, ha pres la literatura catalana, y la creixenta afició al us y conrehu de la nostra benvolguda llengua nadiua fan que siguin de tot punt insuficients els diccionaris que de la mateixa s'han publicat, quina darrera edició es del any 1885. La necesitat, cada día creixent, d'inventariar a la moderna l'immens tresor de vocables que constitueixen l'idioma català, ha decidit a la casa editorial SALVAT a empendre la publicació del DICCIONARI DE LA LLENGUA CATALANA, NOVA EDICIO, ENCICLOPÉDICA IL-LUSTRADA. En ella s'ha inclós totes aquelles paraules dels moderns escriptors catalans, tan valiosos en nombre com en qualitat, y s'han tingut en compte'ls estudis folklòrichs, que han vingut a aumentar considerablement el ja importantíssim tresor de refrans y modismes que la llengua catalana posseía, y les noveles y quadros de costums rurals, que venen a fer creixer el nostre vocabulari ab un sens fí de paraules y frasses que, no perque no s'usin més que en determinades encontrades, deixen d'ésser eminentment catalanes. Ademés d'aquest aument de paraules, ofereix aquesta *nova edició* d'aquest DICCIONARI dues particularitats: la de contenir les biografíes de tots els homes notables de les regions en que's parla'l català y els noms de les poblacions, rius, montanyes, etc. Ademés de *llingüistich* es donchs, *biogràfich* y *geogràfich*. Desitjant fer coneixer lo més típich de la nostra terra, tal com *costums populars tipos comarcals, paisatges, monuments notables, etc.*, s'han adoptat procediments gràfichs que estàn a l'altura dels avensos d'avuy día. Al efecte, la *nova edició* del DICCIONARI CATALA va esplèndidament il-lustrada ab profussió de *gravats intercalats* y *làmines apart, ab retrats dels personatges més notables;* altres làmines representant *ferramentes d'Arts y Oficis* en tota sa varietat; altres de *vistes d'Andorra, Aràn, Barcelona y Pla del Llobregat, Bergadà, Camp de Tarragona, Camprodón, Cardona y Solsona. La Cerdanya, Conca de Barberà, Conca de Tremp. Confient, Costa de Llevant, Empordà, Llusanés y Moyanés, Montseny, Pallars y Ribagorsa, La Garrotxa, Gironés y Comarca de Banyoles, Penadés y Costes de Garraf, Pla de Lleyda, Segrià o Ribera de Segre, Plana de Vich y Alta montanya. Ribera d'Ebre, Ripollés y Vall de Ribes, Rosselló, Vallespir y Fenollet, La Segarra, Comarca d'Igualada y Montserrat, La Selva, Urgell y el Vallés;* altres làmines reptoduint *Armerles, Avenchs, Campanars notables, Ceràmiques, Claustres, Costums populars, Crestalleries, Creus de terme, Escales y Patis, Estanys Falles, Llotges, Mobiliaris, Ponts, Rajoleries, Sepulcres, Tipos comarcals, Vidres, Ferros y Bronzos artistichs, Joyes sigles XV a XVIII, Majóliques, Postals, Prehistoria, etc., y mapes en negre o impresos a varies tintes,* del *Camp de Tarragona, Catalunya comarcal. Catalunya divisió eclesiàstica* (únich fins avuy,) *Catalunya divisió política, Isles Balears, La Cerdanya, Empordà, Pallars y Penadés, Lleyda, Segrià o Ribera de Segre, Pla de Bages, Ribagorsa, Ribera d'Ebre, Ripollés y Vall de Ribes, La Segarra, Comarca d'Inualada, La Selva, Alt y Baix Urgell, Vallés, Rossélló, Vallespir y Fenollet.* Pera portar a son degut terme el DICCIONARI CATALA no s'ha perdonat sacrifici de cap mena, encarregant la part literaria, científica, geográfica y arqueològica de l'obra, que dú una forta ressonancia de la mentalitat catalana, a persones de veritable significació, y confiant a reputats artistes sa il-lustració profusa y variada. Ademés conté els *escuts de quasi totes les poblacions de Catalunya*, ab lo qual resulta aquet DICCIONARI *l'únich en el sèu genre* y UNA NOTABLE OBRA PEDAGÓGICA DE VULGARISACIÓ, que dona a la Bibliografía catalana lo que li havía mancat fins avuy: UNA VERITABLE ENCICLOPEDIA.

DE VENDA EN NOSTRA ADMINISTRACIÓ: PLASSA DEL PÍ, 5.—BARCELONA.